

Nr 173.

Af friherre **Palmstierna**, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse af 3, 8, 41 och 58 §§ af förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften.

Genom den ökning af arfsskatten, som Kungl. Maj:t uti propositionen nr 22 föreslagit Riksdagen, har denna form af förmögenhetsskatt intagit en mer bemärkt plats än förut i den allmänna skatteregleringen. Det är därför skäl uti att något närmare granska karaktären hos detta slag af beskattning.

I olikhet mot vanlig förmögenhetsbeskattning, som utgår med vissa procent af kapitalvärdet och förutsättes kunna erläggas med den *årliga afkastningen* från förmögenheten, innebär arfsbeskattning, att viss del af det ärfda produktiva *kapitalet* skall afstås till staten. Någon invändning mot det *rättvisa* i denna beskattningsmetod kan ej med fog anföras, men i den mån arfsbeskattningen, som jag hoppas, blir stegrad, framträda principiella *ekonomiska* betänkligheter emot det sätt, hvarpå arfsskatte-medlen användas. Nu förutsättes, att de skola begagnas till fyllande af behofven uti 1911 års riksstat. Men härigenom blir produktivt *kapital* användt för löpande utgifter under året, något, hvartill räntan af detsamma i stället med större fog bort användas. På detta sätt skulle årligen någon del af landets kapitalförmögenhet förtäras, hvilket ur nationalekonomisk synpunkt icke kan anses vara riktigt. För att undanröja detta missförhållande, borde den ur *rättvisans* synpunkt väl motiverade arfsskatten äfven användas på ett *ekonomiskt* fullt lämpligt sätt, d. v. s. för ändamål, som kräfva kapitalanskaffning. Uti ett land med relativt liten kapitalbildning är detta särskildt att beakta.

Denna princip står man i begrepp med att tillämpa på den kommunala beskattningens område.

Uti det förslag till förordning angående värdestegringskatt å fastighet, hvilket förslaget är utarbetats inom k. finansdepartementet och som kan antagas ligga till grund för den väntade kungl. propositionen i ärendet, stadgas nämligen i tredje paragrafen, att medel, som på grund af förordningen tillflyta kommunen, endast skola användas till »varaktiga anläggningar, såsom vägar, järnvägar, gator och byggnader, till inköp af fast egendom eller till afbetalning af lån, som upptagits för sådana anläggningar eller inköp». Härigenom förhindras, att det *kapital*, som tillföres kommunen vid tillämpning af en såsom försäljningskatt anordnad värdestegringsbeskattning, förbrukas under året för täckande af dess många behof af olika slag.

Det synes mig förefinnas skäl att öfverväga, om denna princip ej äfven bör följas inom statens skatte- och finanspolitik. I främsta rummet borde det genom arfsbeskattning staten tillförda kapitalet användas för att minska statens skuldbörda. För detta ändamål ligger det nära till hands att vilja öfverföra arfsskattemedlen till riksgäldskontoret för den utestående skuldens amortering, men detta kan ej anses vara välbetänkt, emedan annuiteterna å statsskulden böra bestridas med den afkastning, som erhålles från de anläggningar m. m., som förorsakat upplåningen. I stället borde medlen fonderas för att begagnas till sådana ändamål, hvilka, såsom utbyggandet af statens vattenfall, fastighetsförvärf, inköp af järnvägsmateriel o. d., kräfva ny upplåning. Genom arfsskattens användning på detta sätt skulle det årliga lånebofvet kunna nedbringas och billigt kapital erhållas för produktiva ändamål.

Vare sig man anser lämpligt disponera arfsskattemedlen på detta sätt eller ej, är det under alla förhållanden önskvärdt och behöfligt, att storleken af deras beräknade belopp tydligt framgår i staten. För närvarande inflyta de uti den klumpsumma, som inneslutes af posten stämpelmedel. På grund af deras från olika stämpelskatter väsentligen olika natur borde de emellertid upptagas såsom en alldeles särskild post.

I syfte att dessa spörsmål må upptagas till bepröfvande får jag vördsam samt hemställa, att Riksdagen ville i skrifvelse till Kungl. Maj:t anhålla,

att Kungl. Maj:t ville låta vidtaga erforderliga åtgärder, för att de medel, som beräknas inflyta på grund af arfsbeskattning, må upptagas såsom särskild post i riksstaten; samt

att Kungl. Maj:t ville låta verkställa en utredning angående lämpligheten af arfsskattemedlens afsättande till en särskild fond, som endast må användas till ändamål, hvartill upplåning eljest skulle behövas, och framlägga det förslag, hvartill denna utredning må föranleda.

Stockholm den 31 januari 1910.

Erik Palmstierna.

Nr 174.

Af herr **Ericsson** i Ofvanmyra, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse af 3, 8, 41 och 58 §§ af förordningen den 18 september 1908 angående stämpelafgiften.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 22 till innevarande Riksdag föreslår Kungl. Maj:t Riksdagen bland annat att antaga ett förslag om höjd bouppteckningsstämpel eller arfsskatt. Detta förslag innebär icke någon annan rubbning i nuvarande grunder för bouppteckningsstämpeln än i fråga om skatteskalorna. Den nu gällande uppdelningen i klasser af arftagare bibehålles oförändrad.

Omläggningen af skatteskalorna i den föreslagna arfsskatten är dock så afsevärd, att denna skatt därmed beräknats skola lämna omkring 3,000,000 kronor mera än för närvarande, eller i det närmaste dubbelt mot nu.

Det kan således icke förnekas, att Kungl. Maj:t härvidlag föreslagit Riksdagen att taga ett synnerligen djupt grepp i de hopsparade tillgångar, arflåtarna lämna efter sig; men man måste å andra sidan erkänna, att